

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1948

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Ἐπειδὴ ἡ ἀναγνώριση τῆς ἀξιοπρέπειας, ποὺ εἶναι σύμφυτη σὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς ἀνθρώπινης οἰκογένειας, καθὼς καὶ τῶν ἴσων καὶ ἀναπαλλοτρίωτων δικαιωμάτων τους ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιο τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης στὸν κόσμο.

Ἐπειδὴ ἡ παραγνώριση καὶ ἡ περιφρόνηση τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ὀδήγησαν σὲ πράξεις βαρβαρότητας, ποὺ ἐξεγείρουν τὴν ἀνθρώπινη συνείδηση, καὶ ἡ προοπτικὴ ἐνὸς κόσμου ὅπου οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ μιλοῦν καὶ νὰ πιστεύουν, λυτρωμένοι ἀπὸ τὸν τρόμο καὶ τὴν ἀθλιότητα, ἔχει διακηρυχθεῖ ὡς ἡ πιὸ ὑψηλὴ ἐπιδίωξη τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπειδὴ ἔχει οὐσιαστικὴ σημασίᾳ νὰ προστατεύονται τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα ἀπὸ ἓνα καθεστῶς δικαίου, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴν ἀναγκάζεται νὰ προσφεύγει, ὡς ἔσχατο καταφύγιο, στὴν ἐξέγερση κατὰ τῆς τυραννίας καὶ τῆς καταπίεσης.

Ἐπειδὴ ἔχει οὐσιαστικὴ σημασίᾳ νὰ ἐνθαρρύνεται ἡ ἀνάπτυξη φιλικῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὰ ἔθνη.

Ἐπειδὴ, μὲ τὸν καταστατικὸ Χάρτη, οἱ λαοὶ τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν διακήρυξαν καὶ πάλι τὴν πίστη τους στὰ θεμελιακὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, στὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν ἀξία τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητος, στὴν ἰσότητα δικαιωμάτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ διακήρυξαν πὼς εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ συντελέσουν στὴν κοινωνικὴ πρόοδο καὶ νὰ δημιουργήσουν καλύτερες συνθήκες ζωῆς στὰ πλαίσια μιᾶς εὐρύτερης ἐλευθερίας.

Ἐπειδὴ τὰ κράτη μέλη ἀνέλαβαν τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξασφαλίσουν, σὲ συνεργασία μὲ τὸν Ὄργανισμό τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, τὸν ἀποτελεσματικὸ σεβασμὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν θεμελιακῶν ἐλευθεριῶν σὲ ὅλο τὸν κόσμο.

Ἐπειδὴ ἡ ταυτότητα ἀντιλήψεων ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα καὶ τὶς ἐλευθερίες αὐτὲς ἔχει ἐξαιρετικὴ σημασίᾳ γιὰ νὰ ἐκπληρωθεῖ πέρα ὡς πέρα αὐτὴ ἡ ὑποχρέωση,

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Διακηρύσσει ὅτι ἡ παρούσα Οἰκουμενικὴ Διακήρυξη τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου ἀποτελεῖ τὸ κοινὸ ἰδανικὸ στὸ ὁποῖο πρέπει νὰ κατατείνουν ὅλοι οἱ λαοὶ καὶ ὅλα τὰ ἔθνη, ἔτσι ὥστε κάθε ἄτομο καὶ κάθε ὄργανο τῆς κοινωνίας, μὲ τὴν Διακήρυξη αὐτὴ διαρκῶς στὴν σκέψη, νὰ καταβάλλει, μὲ τὴν διδασκαλία καὶ τὴν παιδεία, κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ ὁ σεβασμὸς τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐλευθεριῶν αὐτῶν, καὶ νὰ ἐξασφαλιστεῖ προοδευτικὰ, μὲ ἐσωτερικὰ καὶ διεθνῇ μέσα, ἡ παγκόσμια καὶ ἀποτελεσματικὴ ἐφαρμογὴ τους, τόσο ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς τῶν ἰδίων τῶν κρατῶν μελῶν ὅσο καὶ ἀνάμεσα στοὺς πληθυσμοὺς χωρῶν ποὺ βρίσκονται στὴν δικαιοδοσίᾳ τους.

ΑΡΘΡΟ 1

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γεννιοῦνται ἐλεύθεροι καὶ ἴσοι στὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὰ δικαιώματα. Εἶναι προικισμένοι μὲ λογικὴ καὶ συνείδηση, καὶ ὀφείλουν νὰ συμπεριφέρονται μετὰξὺ τους μὲ πνεῦμα ἀδελφοσύνης.

ΑΡΘΡΟ 2

Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλεῖται ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὅλες τὶς ἐλευθερίες πὺν προκηρύσσει ἡ παρούσα Διακήρυξη, χωρὶς καμία ἀπολύτως διάκριση, εἰδικότερα ὡς πρὸς τὴν φυλὴν, τὸ χρῶμα, τὸ φύλο, τὴν γλῶσσα, τὶς θρησκείες, τὶς πολιτικὲς ἢ ὅποιεςδήποτε ἄλλες πεποιθήσεις, τὴν ἐθνικὴ ἢ κοινωνικὴ καταγωγή, τὴν περιουσία, τὴν γέννηση ἢ ὅποιαδήποτε ἄλλη κατάσταση.

Δὲν θὰ μπορεῖ ἀκόμα νὰ γίνεται καμία διάκριση ἐξαιτίας τοῦ πολιτικοῦ, νομικοῦ ἢ διεθνοῦς καθεστῶτος τῆς χώρας ἀπὸ τὴν ὁποία προέρχεται κανεὶς, εἴτε πρόκειται γιὰ χώρα ἢ ἐδαφικὴ περιοχὴ ἀνεξάρτητη, ὑπὸ κηδεμονία ἢ ὑπεξουσία, ἢ πὺν βρίσκεται ὑπὸ ὁποιοδήποτε ἄλλον περιορισμὸ κυριαρχίας.

ΑΡΘΡΟ 3

Κάθε ἄτομο ἔχει δικαίωμα στὴν ζωὴ, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν προσωπικὴ του ἀσφάλεια.

ΑΡΘΡΟ 4

Κανεὶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ζεῖ ὑπὸ καθεστῶς δουλείας, ὀλικῆς ἢ μερικῆς. Ἡ δουλεία καὶ τὸ δουλεμπόριο ὑπὸ ὅποιαδήποτε μορφὴ ἀπαγορεύονται.

ΑΡΘΡΟ 5

Κανεὶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑποβάλλεται σὲ βασανιστήρια οὔτε σὲ ποινὴ ἢ μεταχείριση σκληρὴ, ἀπάνθρωπη ἢ ταπεινωτικὴ.

ΑΡΘΡΟ 6

Καθένας, ὅπου καὶ ἂν βρίσκεται, ἔχει δικαίωμα στὴν ἀναγνώριση τῆς νομικῆς του προσωπικότητας.

ΑΡΘΡΟ 7

Ὅλοι εἶναι ἴσοι ἀπέναντι στὸν νόμο καὶ ἔχουν δικαίωμα σὲ ἴση προστασία τοῦ νόμου, χωρὶς καμία ἀπολύτως διάκριση. Ὅλοι ἔχουν δικαίωμα σὲ ἴση προστασία ἀπὸ κάθε διάκριση πὺν θὰ παραβίαζε τὴν παρούσα Διακήρυξη καὶ ἀπὸ κάθε πρόκληση γιὰ μιὰ τέτοια δυσμενὴ διάκριση.

ΑΡΘΡΟ 8

Καθένας ἔχει δικαίωμα νὰ ἀσκεῖ ἀποτελεσματικὰ ἔνδικα μέσα στὰ ἀρμόδια ἐθνικὰ δικαστήρια κατὰ τῶν πράξεων πὺν παραβιάζουν τὰ θεμελιακὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα τοῦ ἀναγνωρίζουν τὸ Σύνταγμα καὶ ὁ νόμος.

ΑΡΘΡΟ 9

Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ συλλαμβάνεται, νὰ κρατεῖται ἢ νὰ ἐξορίζεται ἀυθαίρετα.

ΑΡΘΡΟ 10

Καθένας ἔχει δικαίωμα, μὲ πλήρη ἰσότητα, νὰ ἐκδικάζεται ἢ ὑπόθεσή του δίκαια καὶ δημόσια, ἀπὸ δικαστήριο ἀνεξάρτητο καὶ ἀμερόληπτο, πὺν θὰ ἀποφασίσει εἴτε γιὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὶς ὑποχρεώσεις του εἴτε, σὲ περίπτωσιν ποινικῆς διαδικασίας, γιὰ τὸ βάσιμο τῆς κατηγορίας πὺν στρέφεται ἐναντίον του.

ΑΡΘΡΟ 11

Κάθε κατηγορούμενος για ποινικό αδίκημα πρέπει να θεωρείται άθώος, ώσότου διαπιστωθεί ή ένοχή του σύμφωνα με τον νόμο, σε ποινική δίκη, κατά την όποία θα του έχουν εξασφαλιστεί όλες οι απαραίτητες για την υπεράσπισή του έγγυήσεις.

Κανείς δεν θα καταδικάζεται για πράξεις ή παραλείψεις πού, κατά τον χρόνο που τελέστηκαν, δεν συνιστούσαν αξιόποινο αδίκημα κατά τὸ έσωτερικό ή τὸ διεθνές δίκαιο. Επίσης, δεν επιβάλλεται ποινή βαρύτερη από εκείνη που ίσχυε κατά τον χρόνο που τελέστηκε ή αξιόποινη πράξη.

ΑΡΘΡΟ 12

Κανείς δεν επιτρέπεται να υποστεί αυθαίρετες επεμβάσεις στην ιδιωτική του ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία του, ούτε προσβολές της τιμής και της υπόληψής του. Καθένας έχει τὸ δικαίωμα να τον προστατεύουν οι νόμοι από επεμβάσεις και προσβολές αυτού του είδους.

ΑΡΘΡΟ 13

Καθένας έχει τὸ δικαίωμα να κυκλοφορεί ελεύθερα και να εκλέγει τὸν τόπο της διαμονής του στο έσωτερικό ενὸς κράτους.

Καθένας έχει τὸ δικαίωμα να εγκαταλείπει οποιαδήποτε χώρα, ακόμα και την δική του, και να επιστρέφει σε αυτήν.

ΑΡΘΡΟ 14

Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει τὸ δικαίωμα να ζητά άσυλο και να τὸ παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες.

Τὸ δικαίωμα αυτό δεν μπορεί κανείς να τὸ επικαλεστεί, σε περίπτωση δίωξης για πραγματικό αδίκημα τὸ κοινοῦ ποινικοῦ δικαίου ή για ενέργειες αντίθετες πρὸς τὸς σκοποὺς και τὶς αρχές τὸῦ ΟΗΕ.

ΑΡΘΡΟ 15

Καθένας έχει τὸ δικαίωμα μιᾶς ιθαγένειας.

Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιθαγένειά του ούτε τὸ δικαίωμα να αλλάξει ιθαγένεια.

ΑΡΘΡΟ 16

Από την στιγμή που θα φθάσουν σε ηλικία γάμου, ὁ ἄνδρας και ή γυναίκα, χωρίς κανένα περιορισμό εξαιτίας της φυλής, της εθνικότητας ή της θρησκείας, έχουν τὸ δικαίωμα να παντρεύονται και να ιδρύουν οικογένεια. Και οι δύο έχουν ίσα δικαιώματα ως πρὸς τὸν γάμο, κατά την διάρκεια τὸῦ γάμου και κατά την διάλυσή του.

Γάμος δεν μπορεί να συναφθεί παρὰ μόνο με ελεύθερη και πλήρη συναίνεση τῶν μελλονύμφων.

Ἡ οικογένεια είναι τὸ φυσικό και τὸ βασικό στοιχείο της κοινωνίας και έχει τὸ δικαίωμα προστασίας από την κοινωνία και τὸ κράτος.

ΑΡΘΡΟ 17

Κάθε άτομο, μόνο του ή με άλλους μαζί, έχει τὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας.

Κανείς δὲν μπορεί νὰ στερηθεῖ ἀυθαίρετα τὴν ιδιοκτησία του.

ΑΡΘΡΟ 18

Κάθε άτομο ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψης, τῆς συνείδησης καὶ τῆς θρησκείας. Στὸ δικαίωμα αὐτὸ περιλαμβάνεται ἡ ἐλευθερία γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τῆς θρησκείας ἢ πεποιθήσεων, ὅπως καὶ ἡ ἐλευθερία νὰ ἐκδηλώνει κανείς τὴν θρησκεία του ἢ τὶς θρησκευτικὲς του πεποιθήσεις, μόνος ἢ μαζί με ἄλλους, δημόσια ἢ ἰδιωτικά, με τὴν διδασκαλία, τὴν ἄσκηση, τὴν λατρεία καὶ με τὴν τέλεση θρησκευτικῶν τελετῶν.

ΑΡΘΡΟ 19

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τῆς γνώμης καὶ τῆς ἔκφρασης, πού σημαίνει τὸ δικαίωμα νὰ μὴν ὑφίσταται δυσμενεῖς συνέπειες γιὰ τὶς γνώμες του, καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἀναζητεῖ, νὰ παίρνει καὶ νὰ διαδίδει πληροφορίες καὶ ἰδέες, με ὁποιοδήποτε μέσο ἔκφρασης, καὶ ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο.

ΑΡΘΡΟ 20

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συνέρχεται καὶ νὰ συνεταιρίζεται ἐλεύθερα καὶ γιὰ εἰρηνικοὺς σκοποὺς.

Κανείς δὲν μπορεί νὰ ὑποχρεωθεῖ νὰ συμμετέχει σὲ ὀρισμένο σωματεῖο.

ΑΡΘΡΟ 21

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συμμετέχει στὴν διακυβέρνηση τῆς χώρας του, ἄμεσα ἢ ἔμμεσα, με ἀντιπροσώπους ἐλεύθερα ἐκλεγμένους.

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ γίνεται δεκτός, ὑπὸ ἴσους ὅρους, στὶς δημόσιες ὑπηρεσίες τῆς χώρας του.

Ἡ λαϊκὴ θέληση εἶναι τὸ θεμέλιο τῆς κρατικῆς ἐξουσίας. Ἡ θέληση αὐτὴ πρέπει νὰ ἐκφράζεται με τίμιες ἐκλογές, οἱ ὁποῖες πρέπει νὰ διεξάγονται περιοδικά, με καθολικὴ, ἴση καὶ μυστικὴ ψηφοφορία, ἢ με ἀντίστοιχη διαδικασία πού νὰ ἐξασφαλίζει τὴν ἐλευθερία τῆς ἐκλογῆς.

ΑΡΘΡΟ 22

Κάθε άτομο, ὡς μέλος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἔχει δικαίωμα κοινωνικῆς προστασίας. Ἡ κοινωνία, με τὴν ἐθνικὴ πρωτοβουλία καὶ τὴν διεθνὴ συνεργασία, ἀνάλογα πάντα με τὴν ὀργάνωση καὶ τὶς οἰκονομικὲς δυνατότητες κάθε κράτους, ἔχει χρέος νὰ τοῦ ἐξασφαλίσει τὴν ἱκανοποίηση τῶν οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν δικαιωμάτων πού εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν ἐλεύθερη ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητάς του.

ΑΡΘΡΟ 23

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ ἐπιλέγει ἐλεύθερα τὸ ἐπάγγελμα του, νὰ ἔχει δίκαιες καὶ ἱκανοποιητικὲς συνθῆκες δουλειᾶς καὶ νὰ προστατεύεται ἀπὸ τὴν ἀνεργία.

Όλοι, χωρὶς καμία διάκριση, ἔχουν τὸ δικαίωμα ἴσης ἀμοιβῆς γιὰ ἴση ἐργασία.

Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα δίκαιης καὶ ικανοποιητικῆς ἀμοιβῆς, πού νὰ ἐξασφαλίζει σὲ αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογένειά του συνθηκὲς ζωῆς ἄξιες στὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια. Ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας, ἂν ὑπάρχει, πρέπει νὰ συμπληρώνεται μὲ ἄλλα μέσα κοινωνικῆς προστασίας.

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἰδρῦει μαζὶ μὲ ἄλλους συνδικᾶτα καὶ νὰ συμμετέχει σὲ συνδικᾶτα γιὰ τὴν προάσπιση τῶν συμφερόντων του.

ΑΡΘΡΟ 24

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα στὴν ἀνάπαυση, σὲ ἐλεύθερο χρόνο, καὶ ἰδιαίτερα, σὲ λογικὸ περιορισμὸ τοῦ χρόνου ἐργασίας καὶ σὲ περιοδικὲς ἄδειες μὲ πλήρεις ἀποδοχές.

ΑΡΘΡΟ 25

Καθένας ἔχει δικαίωμα σὲ ἓνα βιοτικὸ ἐπίπεδο ἱκανὸ νὰ ἐξασφαλίσῃ στὸν ἴδιο καὶ στὴν οἰκογένειά του ὑγεία καὶ εὐημερία, καὶ εἰδικότερα τροφή, ρουχισμό, κατοικία, ἱατρικὴ περίθαλψη ὅπως καὶ τὶς ἀπαραίτητες κοινωνικὲς ὑπηρεσίες. Ἐχει ἀκόμα δικαίωμα σὲ ἀσφάλιση γιὰ τὴν ἀνεργία, τὴν ἀρρώστια, τὴν ἀναπηρία, τὴν χρεία, τὴν γεροντικὴ ἡλικία, ὅπως καὶ γιὰ ὅλες τὶς ἄλλες περιπτώσεις πού στερεῖται τὰ μέσα τῆς συντήρησής του, ἐξ αἰτίας περιστάσεων ἀνεξαρτήτων τῆς θέλησής του.

Ἡ μητρότητα καὶ ἡ παιδικὴ ἡλικία ἔχουν δικαίωμα εἰδικῆς μέριμνας καὶ περίθαλψης. Ὅλα τὰ παιδιά, ἀνεξάρτητα ἂν εἶναι νόμιμα ἢ ἐξώγαμα, ἀπολαμβάνουν τὴν ἴδια κοινωνικὴ προστασία.

ΑΡΘΡΟ 26

Καθένας ἔχει δικαίωμα στὴν ἐκπαίδευση. Ἡ ἐκπαίδευση πρέπει νὰ παρέχεται δωρεάν, τουλάχιστον στὴν στοιχειώδη καὶ βασικὴ βαθμίδα τῆς. Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευση εἶναι ὑποχρεωτικὴ. Ἡ τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση πρέπει νὰ ἐξασφαλίζεται γιὰ ὅλους. Ἡ πρόσβαση στὴν ἀνώτατη παιδεία πρέπει νὰ εἶναι ἀνοικτὴ σὲ ὅλους, ὑπὸ ἴσους ὅρους, ἀνάλογα μὲ τὶς ικανότητες τους.

Ἡ ἐκπαίδευση πρέπει νὰ ἀποβλέπει στὴν πλήρη ἀνάπτυξη τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας καὶ στὴν ἐνίσχυση τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τῶν θεμελιακῶν ἐλευθεριῶν. Πρέπει νὰ προάγει τὴν κατανόηση, τὴν ἀνεκτικότητά καὶ τὴν φιλία ἀνάμεσα σὲ ὅλα τὰ ἔθνη καὶ σὲ ὅλες τὶς φυλὲς καὶ τὶς θρησκευτικὲς ομάδες, καὶ νὰ εὐνοεῖ τὴν ἀνάπτυξη τῶν δραστηριοτήτων τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν γιὰ τὴν διατήρηση τῆς εἰρήνης.

Οἱ γονεῖς ἔχουν, κατὰ προτεραιότητα, τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιλέγουν τὸ εἶδος τῆς παιδείας πού θὰ δοθεῖ στὰ παιδιά τους.

ΑΡΘΡΟ 27

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συμμετέχει ἐλεύθερα στὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς κοινότητας, νὰ χαίρεται τὶς καλὲς τέχνες καὶ νὰ μετέχει στὴν ἐπιστημονικὴ πρόοδο καὶ στὰ ἀγαθὰ τῆς.

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προστατεύονται τὰ ἠθικὰ καὶ ὑλικά συμφέροντά του πού ἀπορρέουν ἀπὸ κάθε εἶδους ἐπιστημονικὴ, λογοτεχνικὴ ἢ καλλιτεχνικὴ παραγωγή του.

ΑΡΘΡΟ 28

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικρατεῖ μιὰ κοινωνικὴ καὶ διεθνῆς τάξη, μέσα στὴν ὁποία τὰ δικαιώματα καὶ οἱ ἐλευθερίες ποὺ προκηρύσσει ἡ παρούσα Διακήρυξη νὰ μποροῦν νὰ πραγματοποιῶνται σὲ ὅλη τους τὴν ἔκταση.

ΑΡΘΡΟ 29

Τὸ ἄτομο ἔχει καθήκοντα ἀπέναντι στὴν κοινότητα, μέσα στὰ πλαίσια τῆς ὁποίας καὶ μόνο εἶναι δυνατὴ ἡ ἐλεύθερη καὶ ὀλοκληρωμένη ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητάς του.

Στὴν ἄσκηση τῶν δικαιωμάτων του καὶ στὴν ἀπόλαυση τῶν ἐλευθεριῶν του κανεὶς δὲν ὑπόκειται παρὰ μόνο στοὺς περιορισμοὺς ποὺ ὀρίζονται ἀπὸ τοὺς νόμους, μὲ ἀποκλειστικὸ σκοπὸ νὰ ἐξασφαλίζεται ἡ ἀναγνώριση καὶ ὁ σεβασμὸς τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐλευθεριῶν τῶν ἄλλων, καὶ νὰ ἱκανοποιοῦνται οἱ δίκαιες ἀπαιτήσεις τῆς ἠθικῆς, τῆς δημόσιας τάξης καὶ τοῦ γενικοῦ καλοῦ, σὲ μιὰ δημοκρατικὴ κοινωνία.

Τὰ δικαιώματα αὐτὰ καὶ οἱ ἐλευθερίες δὲν μποροῦν, σὲ καμία περίπτωση, νὰ ἀσκοῦνται ἀντίθετα πρὸς τοὺς σκοποὺς καὶ τὶς ἀρχὲς τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν.

ΑΡΘΡΟ 30

Καμιὰ διάταξη τῆς παρούσας Διακήρυξης δὲν μπορεῖ νὰ ἐρμηνευθεῖ ὅτι παρέχει σὲ ἓνα κράτος, σὲ μιὰ ὁμάδα ἢ σὲ ἓνα ἄτομο ὁποιοδήποτε δικαίωμα νὰ ἐπιδίδεται σὲ ἐνέργειες ἢ νὰ ἐκτελεῖ πράξεις ποὺ ἀποβλέπουν στὴν ἄρνηση τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐλευθεριῶν ποὺ ἐξαγγέλλονται σὲ αὐτήν.